

عنوان مقاله:

بررسی و نقد جایگاه دین و دولت در اندیشه های سیاسی آیت الله بروجردی

محل انتشار:

مجله تاریخ اسلام و ایران، دوره 26، شماره 32 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

حسین شیرمحمدی - دانشجوی دکتری تاریخ تشیع دانشگاه اصفهان

شهاب شهیدانی - استادیار گروه تاریخ دانشگاه لرستان

خلاصه مقاله:

با شروع تنازع جدی علما بر سر مشروطه و مشروعیت، قربانی شدن رهبران برجسته ی دینی نظیر شیخ فضل الله نوری و سید عبدالله بهبهانی، سرخوردگی علما و اقداماتی نظیر جمع آوری رساله های مهم سیاسی که برخی علما چون میرزای نایینی در له مشروطه نگاشته بودند، اجرایی نشدن خواسته های مذهبی- سیاسی روحانیون از جمله اصل دوم متمم قانون اساسی مشروطه، تسلط تکنوکرات های سکولار را بر ارکان قدرت برآمده از مشروطه باعث گشت. در این شرایط روحانیت در موضعی انفعالی قرار گرفتند. آیت الله بروجردی مدت کوتاهی پس از آیت الله حائری، به عنوان یکی از روحانیون برجسته مورد توجه شیعیان قرار گرفت. نگاهی به حیات سیاسی آیت الله بروجردی طی نشدن روندی ثابت، مشخص و مدون در اندیشه ی سیاسی ایشان را نشان می دهد. وی در آغاز از الگوی رایجی پیروی می کرد که برخی علما دوره ی صفویه و قاجار مد نظر داشتند و لذا در نسبت به امور عرفی و حیطه سلطنت دخالت کمتری می کرد و بیشتر در مسائلی که در حوزه ی شرع قرار می گرفت، مداخله نمود اما بعد از رویکردهای غرب-گرایانه ی رژیم پهلوی و خالی شدن سلطنت از کارویژه هایی که نظام فکری روحانیون شیعه از شاه اسلام پناه انتظار داشتند، ولایت عامه ی فقها را مطرح کرد. البته اندیشه سیاسی بروجردی، برخلاف آنچه مشهور است، جدای از اقدامات عملی و واکنش های وی نسبت به مسائل مختلف سیاسی نبود و بارقه هایی از این امر را در ارتباط با حیات عملی وی می توان ارزیابی نمود. این مقاله برآن است تا با روش توصیفی- تحلیلی و بر پایه ی منابع مکتوب و مصاحبه، رابطه ی دین و دولت در عصر غیبت را از منظر

کلمات کلیدی:

آیت الله بروجردی، سلطنت، مشروطه، اندیشه ی سیاسی، روحانیت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/895334>

